

הלכות הזכרת ובקשת גשמים

- א. אם לא אמר 'משיב הרוח ומוריד הגשם' ונזכר באמצע הברכה: יחזור לומר 'מוריד הגשם' וימשיך משם.
- ב. אם סיים הברכה ואמר 'בא"י מחיה המתים', ימשיך 'אתה קדוש' והמשך התפילה, ולא יפסיק לומר 'משיב הרוח'.
- ג. ש"ץ ששכח להזכיר בימות הגשמים 'מוריד הגשם' וגם לא אמר 'מוריד הטל', והתחיל לומר קדושה, דינו כאילו התחיל ברכת 'אתה קדוש', שהקדושה היא תחילת ברכת 'אתה קדוש'.
- ד. אף שמסוכות ואילך הוא זמן הגשמים, מתחילים לבקש בברכת השנים על הגשם רק החל מז' חשוון, כיון שכשביהמ"ק היה קיים, היו העולים לרגל חוזרים לבתייהם בימים אלו ושיערו חכמים שהאחרון מישראל שעלו לרגל בסוכות כבר עבר את הגבול לחוץ לארץ ולא יפריעוהו הגשמים בדרכו, ואף לאחר שנחרב בית המקדש לא ביטלו תקנה זו.
- ה. החל מ-ז' חשוון, מתחילים לשאול על הגשמים בברכת השנים. האשכנזים בארץ ישראל אומרים 'ותן טל ומטר לברכה' ובני עדות המזרח אומרים 'ברך עלינו... ותן טל ומטר לברכה'.
- ו. מי שמסופק עד ז' כסלו, (בתוך 30 יום ראשונים) אם התפלל על הגשמים, מן הסתם אמר כהרגלו הישן. לאחר שלשים יום [לאחר ז' כסלו], כבר הורגל לומר כן בתפילתו, ואינו חוזר.
- ז. מי שלא ביקש 'ותן טל ומטר' לאשכנזים, ולספרדים 'ברך עלינו... ותן טל... בברכת השנים:
1. אם נזכר לפני חתימת ברכת השנים, יאמר 'ותן טל ומטר לברכה' לאשכנזים, ולספרדים "ברך עלינו... ותן טל ומטר לברכה" ויסיים את הברכה כראוי.
  2. אם נזכר לאחר שסיים חתימת ברכת השנים, יבקש על הגשמים בברכת 'שומע תפילה'.
  3. אם נזכר לאחר שאמר 'מוזים', יחזור לברכת 'ברך עלינו' וימשיך משם כסדר התפילה.
  4. אם נזכר לאחר שסיים תפילתו ואמר 'יהיו לרצון', חוזר לראש התפילה.
- ח. אם עבר זמן התפילה, כגון ששכח במנחה וכבר עבר זמן תפילת מנחה, יתפלל פעמיים ערבית, הראשונה לשם ערבית והשניה לשם תשלומין של מנחה.
- ט. אם שכח להתפלל על הגשמים במעריב של מוצא"ש, כשחוזר אינו צריך לומר שוב 'אתה חוננתנו', הואיל ואמר בתפילה הראשונה והיא חשובה תפילה, למרות ששכח לשאול גשמים.
- י. המסתפק בתוך 30 יום מתחילת זמן שאלת גשמים אם התפלל על הגשמים וסיים תפילתו, עליו לחזור ולהתפלל, כיון שעד 90 תפילות אין לשונו שגורה בכך. העצה למי שחושש שיסתפק, שיאמר 90 פעמים את החלק של בקשת הגשמים, ומועיל כ 90 תפילות, ואחר כך אם יסתפק, אינו חוזר ומתפלל.

בברכת חורף בריא

הרב חגי ולוסקי

